

УДК 65.011.3:658

Іщук Е. В., аспірант
кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва,
Національний університет «Львівська політехніка»,
м. Львів, Україна

СУТНІСТЬ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Війна Росії з Україною стало одним із основних ризиків для світової економіки. Згідно з недавнім звітом «Global Economic Prospects» Світового банку, це призвело до посилення процесів уповільнення росту світової економіки, періоду, коли спостерігається слабкий розвиток та зростання інфляції. Така ситуація збільшує ризик стагфляції, що може мати негативні наслідки для країн з різним рівнем доходу. Щоб зменшити ризик гострого економічного спаду, необхідно було б забезпечити готовність підприємств та організацій різних галузей до повномасштабної війни. Проте результати опитування глобальної асоціації ризик-менеджерів GARP (Global Association of Risk Professionals) свідчать про те, що переважна більшість іноземних компаній, включаючи фінансовий сектор, не були готові до такого сценарію. Більшість опитаних вказали, що основним ризиком війни є ринковий. Другим за важливістю є кредитний, а для компаній з активами в Україні - операційний ризик. Репутаційний ризик високий для учасників російського та європейського ринків, а для американських фінансових установ - кібербезпеки [1].

Управління ризиками є необхідною складовою будь-якої системи управління підприємством, що забезпечує її безперервність та ефективність. Основними цілями такого управління є забезпечення постійного добробуту власників підприємства за рахунок збільшення прибутку, підтримка стабільного фінансового стану, формування можливостей розвитку підприємства на основі підвищення ефективності та конкурентоспроможності, та виконання соціальних функцій. Важливо відзначити, що навіть невеликі

підприємства стикаються з проблемами виявлення та оцінки ризиків, та приймають рішення щодо їхнього впливу на діяльність «інтуїтивно».

Отже, незважаючи на різноманітність підходів, дослідники погоджуються з тим, що впровадження системи управління ризиком на сучасному підприємстві є важливою умовою для розвитку. Відбувається перехід від фінансової орієнтації до кадрової, що дозволяє вчасно виявляти ризики, визначати їхню небезпеку, адаптуватися до змінливих умов та приймати адекватні управлінські рішення. Це залучає потенціал ризик-менеджерів та спрямовує зусилля на мінімізацію витрат. Процес управління ризиком передбачає створення реєстру ризиків, карт ризиків та розробку відповідних управлінських заходів, які повинні реально покращити якість управління [2].

Важливо відзначити, що система управління ризиком на підприємстві має свої особливості. Серед них можна виділити такі: неоднозначність у формуванні результатів від впровадження системи управління ризиками, яка пов'язана з рядом чинників, таких як високі витрати на впровадження, нестача кваліфікованого персоналу та складність оцінки ризиків; побудова ефективної системи повинна враховувати найбільш суттєві зовнішні та внутрішні ризики, які впливають на фінансові результати, а також розподіл ризиків на категорії відповідно до їхньої важливості; забезпечення відповідності системи місії та цілям підприємства; збалансування інтересів різних сторін підприємства в рамках системи управління ризиками; оптимізація управлінських рішень для ефективного функціонування системи управління ризиками та виділення ключових аспектів [2].

Література

1. Impact of Russian Invasion of Ukraine: 5 Insights for Risk Managers / GARP. URL: <http://surl.li/stoel>
2. Захарова Н.Ю. Управління ризиками на підприємстві: сутність, підходи та методи / Н.Ю. Захарова // Бізнес-інформ.- 2023.- №1. Режим доступу: http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/12796/1/business-inform-2023-1_0-pages-203_209.pdf